

OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 01-1-02-1-545/25

Vitez, 13.02.2025. godine.

Na osnovu članka 15. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 49/06), Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 38/16), Pravilnika o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 6/17, 3/19 i 37/24), Priručnika za finansijsko upravljanje i kontrolu u javnom sektoru u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 46/23) i članka 38. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj: 5/08) Općinski načelnik d o n o s i

PRAVILNIK O PROVOĐENJU FINANCIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U OPĆINI VITEZ

DIO I - OPĆE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Ovim pravilnikom uređuje se uspostava i provođenje finansijskog upravljanja i kontrole u Općini Vitez (u daljem tekstu: Općina) i utvrđuju pravila kojima se rukovode svi zaposleni prilikom obavljanja poslova i radnih zadataka u svrhu ostvarivanja ciljeva Općine.

FUK obuhvata sve finansijske i nefinansijske aspekte poslovanja Općine, provodi se u svim organizacionim jedinicama i obuhvata sve resurse, uključujući i sredstva EU. Svaka aktivnost, projekt i program treba imati sustav kontrole - procedure, pravila, politike i instrukcije koje su osmišljene tako da osiguraju ostvarenje strateških i operativnih ciljeva Općine.

Članak 2. (Osnovni pojmovi)

(1) **Financijsko upravljanje i kontrola** (u daljem tekstu: FUK) je sveobuhvatan sustav internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovoditelji korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjeravanje da će se u ostvarivanju ciljeva proračunska i druga sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno.

(2) **COSO model** je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavu, vođenje i procjenu sustava internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Skraćenica COSO odnosi se na Komitet sponzorskih organizacija Treadway komisije (eng. Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission).

(3) **Standardi interne kontrole** podrazumijevaju općeprihvaćene standarde dobrih praksi koji su u skladu sa Smjernicama za internu kontrolu u javnom sektoru Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI) koje razrađuje i objavljuje Federalno ministarstvo financija.

(4) **Upravljačka odgovornost** je obveza rukovoditelja svih nivoa kod korisnika javnih sredstava da sve poslove obavljaju zakonito, poštujući principe ekonomičnosti, efektivnosti, efikasnosti i javnosti, kao i da za svoje odluke, postupke i rezultate odgovaraju onome koji ih je imenovao ili im prenio odgovornost.

(5) **Nepravilnost** je nepridržavanje ili pogrešna primjena zakona i drugih propisa koja proizlazi iz radnji ili propusta korisnika javnih sredstava, a koja ima ili bi mogla imati štetan utjecaj na proračunska sredstva i sredstva iz drugih izvora.

Članak 3.

(Odgovornosti za uspostavu, provođenje i razvoj FUK-a)

- (1) Općinski načelnik je odgovoran za uspostavu, provođenje i razvoj FUK-a.
- (2) Osim što je općinski načelnik odgovoran, odgovornost za implementiranje i provođenje snose i rukovoditelji organizacijskih jedinica unutar Općine, koje općinski načelnik imenuje Odlukom o imenovanju tima za FUK, te Odlukom o imenovanju koordinатора za FUK. U skladu s time, općinski načelnik prenosi određene ovlasti u skladu s odredbama članka 13. Zakona o FUK-u.
- (3) FUK u Općini provode svi zaposleni.

DIO II - CILJ, SVRHA, ZADATAK I DJELOKRUG FUK-A

Članak 4. (Cilj FUK-a)

Cilj FUK-a je da se osigura adekvatan sustav interne kontrole i stvarna odgovornost zaposlenih u općini za poslove i radne zadatke koje obavljaju, a kako bi se osiguralo da se isti izvršavaju što ekonomičnije, efikasnije i

efektivnije uz osiguranje odgovarajućeg nivoa kvaliteta i u skladu sa zakonom i ostalim propisima.

Članak 5.
(Svrha FUK-a)

Svrha FUK-a je da u skladu s važećim propisima osigura:

- a) obavljanje poslovnih aktivnosti na pravilan, etičan, ekonomičan, efikasan i efektivan način,
- b) usklađenost poslovanja sa zakonom i ostalim propisima, planovima, politikama i procedurama,
- c) zaštitu od financijskih gubitaka izazvanih neopravdanim trošenjem i korištenjem sredstava, kao i zaštitu od nepravilnosti, zloupotrebe i prevare,
- d) jačanje odgovornosti za uspješno ostvarivanje postavljenih ciljeva,
- e) pouzdano i blagovremeno financijsko izvještavanje i praćenje rezultata poslovanja.

Članak 6.
(Zadatak FUK-a)

(1) Osnovni zadatak FUK-a je provođenje kontrole nad funkcioniranjem poslovnih procesa, a koji se uspostavljaju na osnovu analize i upravljanja rizikom u cilju unapređenja i poboljšanja poslovanja.

(2) Upravljanje rizikom podrazumijeva blagovremeno reagiranje na nepoželjne događaje koji mogu spriječiti ili otežati ostvarivanje ciljeva Općine.

Članak 7.
(Djelokrug FUK-a)

FUK obuhvata cjelokupno poslovanje i sve poslovne aktivnosti Općine, uključujući kontrolu financijskih i svih drugih procesa i aktivnosti, programa i projekata u Općini.

FUK se provodi istovremeno s obavljanjem redovnih poslovnih aktivnosti.

FUK daje razumno uvjerenje da će se ciljevi općine ostvariti.

DIO III - SUSTAVNI PRISTUP FUK-U

Članak 8.
(Komponente FUK-a)

Funkcioniranje FUK-a zasniva se na pet međusobno povezanih komponenti sustava internih kontrola (COSO model):

1. Kontrolno okruženje,
2. Upravljanje rizicima,
3. Kontrolne aktivnosti,
4. Informacije i komunikacija,
5. Praćenje i procjena sustava internih kontrola.

Kontrolno okruženje čine osobni i profesionalni integritet, etičke vrijednosti zaposlenih i njihova kompetentnost, te načini rukovođenja i stilovi upravljanja. Misija i vizija organizacije trebaju biti jasno određene a postavljeni ciljevi sadržani u strateškim i drugim planskim dokumentima. Kontrolno okruženje podrazumijeva i organizacionu strukturu, način podjele ovlaštenja i odgovornosti, uz fokus na upravljanje ljudskim resursima.

Upravljanje rizicima treba sagledati kao cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve organizacije, te poduzimanje potrebnih radnji, posebno kroz sistem FUK. Za dobro upravljanje rizicima jako je važno dokumentiranje informacija o: rizicima, njihovoj vrsti, vjerovatnoći nastanka i procjeni utjecaja, planiranim mjerama/odgovorima na riziku te uvođenju sustavnog izvještavanja o rizicima na nivou Općine. Važno je istaknuti da upravljanje rizicima ne smije biti samo sebi svrha nego treba postati sastavni dio rada i poslovanja organizacije, a posebno procesa planiranja i donošenja odluka.

Kontrolne aktivnosti predstavljaju pisana pravila, procedure i mjere koje se uspostavljaju radi ostvarenja ciljeva smanjenjem rizika na prihvatljiv nivo ili drugim odgovarajućim pristupom upravljanju rizicima. Kao primjeri kontrolnih aktivnosti mogu se navesti:

- razdvajanje dužnosti u dijelu davanja ovlaštenja za pripremu, obradu, evidentiranje i plaćanje,
- sustav dvostrukog potpisa,
- pravila koja osiguravaju zaštitu imovine i informacija,
- procedure potpunog, točnog, pravilnog i ažurnog evidentiranja svih poslovnih transakcija,
- pravila dokumentiranje i slično.

Informiranje i komuniciranje predstavljaju važnu komponentu sustava internih kontrola, obzirom na važnost poslovnih informacija za funkcije upravljanja i kontrole u organizaciji. Kvalitet odluka koje donosi rukovodstvo u direktnoj je vezi sa kvalitetom informacija na osnovu kojih se te odluke donose. Dakle, neophodno je da informacije budu blagovremene, odgovarajuće, točne i dostupne, što zahtijeva efikasno komuniciranje na svim nivoima u Općini, izgradnju odgovarajućeg upravljačkog informacionog sistema, te uspostavljanje i razvoj efikasnog, pravovremenog i pouzdanog sistema izvještavanja.

Praćenje i procjena sustava FUK obavlja se u svrhu procjenjivanja njegovog odgovarajućeg funkcioniranja i osiguravanja pravovremenog ažuriranja. Praćenje i procjena sistema obavlja se kontinuiranim praćenjem, samoprocjenom i internom

revizijom.

DIO IV – MAPA POSLOVNIH PROCESA I REGISTAR RIZIKA

Članak 9. (Mapa poslovnih procesa)

Mapa poslovnih procesa pruža cjelovit pregled svih poslovnih procesa unutar Općine, uključujući aktivnosti, odgovornosti, kontrolne mehanizme i ciljeve. Njena izrada omogućava jasno definiranje načina rada, prepoznavanje međusobnih povezanosti procesa te identificiranje prilika za poboljšanje poslovanja.

Mapiranje poslovnih procesa posebno je važno u okviru FUK-e, jer osigurava transparentnost, učinkovitost i usklađenost poslovanja s propisima. Jasno definirani procesi smanjuju mogućnost nepravilnosti i osiguravaju bolju alokaciju resursa (na primjer, kroz analizu procesa može se identificirati nepotrebno trošenje sredstava, što omogućava njihovo optimiziranje i bolje financijsko planiranje).

Osim što doprinosi efikasnosti, mapa poslovnih procesa usko je povezana s registrom rizika, jer omogućava prepoznavanje potencijalnih prijetnji koje mogu ugroziti ostvarivanje ciljeva Općine. Svaki proces ima svoje rizike, a njihovo identificiranje kroz mapiranje olakšava pravovremeno donošenje mjera za njihovo upravljanje.

Kvalitetno dokumentirana mapa poslovnih procesa ključna je za unapređenje poslovanja, povećanje odgovornosti zaposlenika te bolje upravljanje rizicima i resursima unutar Općine.

U tu svrhu Priručnik za finansijsko upravljanje i kontrolu u javnom sektoru Federacije Bosne i Hercegovine predvidio je četiri priloga-obrasca: 1. Pregled važećih zakonskih i podzakonskih akata po organizacionim jedinicama 2. Popis važećih internih akata 3. Popis poslovnih procesa 4. Mapa poslovnih procesa.

Članak 10. (Registar rizika)

Upravljanje rizicima je cjelokupan proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika, uzimajući u obzir ciljeve Općine, te poduzimanje potrebnih radnji, posebno kroz primjenu sustava FUK, a u svrhu smanjenja rizika.

U svakoj organizacionoj jedinici identificiraju se i procjenjuju poslovni rizici, a na osnovu utvrđenih procesa u Mapi poslovnih procesa Općine.

Svi rukovoditelji su dužni kontinuirano pratiti i najmanje jednom godišnje ažurirati rizike, te dostaviti ažurirane rizike koordinatorskom centru za FUK. Detaljnije informacije o upravljanju rizicima navedene su u Strategiji upravljanja rizicima u Općini Vitez, koja pruža smjernice za prepoznavanje, procjenu i upravljanje rizicima s ciljem osiguranja stabilnosti i učinkovitosti poslovnih procesa.

DIO IV - PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

Članak 11. (Planiranje uspostave i razvoja FUK)

(1) Korisnici javnih sredstava u obavezi su planirati aktivnosti na uspostavljanju i razvoju FUK-a, u skladu sa Standardima interne kontrole u javnom sektoru.

(2) Planiranje uspostavljanja i razvoja FUK-a vrši se na godišnjem nivou i sadrži pregled aktivnosti koje se poduzimaju u cilju rješavanja:

- a) uočenih nedostataka prilikom izrade Godišnjeg izvješća o funkcioniranju sustava FUK,
- b) uočenih nedostataka prilikom izrade Izjave o fiskalnoj odgovornosti,
- c) nalaza i preporuka Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH,
- d) nalaza i preporuka interne revizije,
- e) drugih mjera predviđenih za dalji razvoj FUK.

Planiranje uspostavljanja i razvoja FUK-e dokumentira se u obrascima *Plan za razvoj FUK-e*, a realiziranje planiranih aktivnosti dokumentira se na obrascu *Izvješće o realiziranju plana za razvoj FUK-e*.

Članak 12. (Izvještavanje)

Koordinator za FUK podnosi godišnje izvješće o funkcioniranju sustava FUK-a (GI FUK) općinskom načelniku, do 28.2. tekuće godine za prethodnu godinu.

GI FUK se sastoji od općeg i posebnog dijela, posebni dio - *upitnik za samoprocjenu sustava FUK*, sačinjava koordinator za FUK zajedno s rukovoditeljima ostalih organizacionih jedinica.

Članak 13. (Kordiniranje i suradnja između korisnika javnih sredstava)

Općina je u obvezi surađivati i koordinirati razvoj FUK-a s korisnicima javnih sredstava nižeg nivoa unutar svog razdjela i resorno povezanim korisnicima, u dijelu koji se odnosi na:

- a) praćenje provođenja FUK kod proračunskih i vanproračunskih korisnika,
- b) davanje naputaka i smjernica proračunskim i vanproračunskim korisnicima u skladu s naputcima CHJ FMF, te

c) koordiniranje izrade internih akata iz proračunskog ciklusa koji uređuju odnose sa proračunskim i vanproračunskim korisnicima.

DIO V - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 14. (Obrasci)

Sastavni dio ovog Pravilnika su obrasci i to:

- a) Priritci za izradu Mape procesa propisani u Priručniku za FUK u javnom sektoru u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 46/23),
- b) Priritci - Plan za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole i Izvješće o realizaciji plana za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, propisani Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH ("Službene novine FBiH", broj: 6/17, 3/19 i 37/24).

Članak 15. (Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja a objavljuje se u Službenom glasniku općine Vitez.

OPĆINSKI NAČELNIK

Boris Marjanović